

**แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1***
**Guidelines for Developing Digital Leadership for School
Administrators under the Office of Nongbualamphu Primary
Educational Service Area Office 1**

สมาน ประวันโต
Saman Prawanto
วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต
Pitchayabandit College, Thailand
E-mail: Saman.p2566@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการครูในสถานศึกษา จำนวน 330 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน และนำไปสู่สมอย่างง่ายแบบมีสัดส่วน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับสูงสุดคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล ด้านการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านที่มีระดับต่ำสุดคือ ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน

*ได้รับบทความ: 17 มีนาคม 2566; แก้ไขบทความ: 7 สิงหาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 22 กันยายน 2566
Received: March 17, 2023; Revised: August 7, 2023; Accepted: September 22, 2023

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 7 แนวทาง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) กำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 2) พัฒนาความรู้และทักษะการนำเทคโนโลยีมาวางแผนและบริหารงานในสถานศึกษาโดยการสร้างฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ 3) ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนและระบบการปฏิบัติงานผ่านแอปพลิเคชัน หรือระบบออนไลน์ต่างๆ 4) กำหนดสิทธิตามระดับและระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งาน 5) สร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงาน ให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างทั่วถึง 6) ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล และ 7) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลอย่างเพียงพอ

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา; ผู้นำยุคดิจิทัล; ผู้บริหารการศึกษา

Abstract

This study was aimed at investigating conditions and suggesting ways to develop digital leadership of school administrators under the Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 1. It was mixed methods research. The first step was quantitative research. The sample was 330 teachers in schools. The sample size was determined according to the Krejcie and Morgan table, and a proportional simple random sampling was conducted. The tool used was a rating scale questionnaire. Data were analyzed using statistics, including percentage, mean, and standard deviation. The second step was qualitative research by interviewing 9 key informants. The tool used was a semi-structured interview form. Data were analyzed by content analysis.

The research result finds that:

1. The overall digital leadership of school administrators was at a high level. When considering individually, the highest level was creation of digital corporate culture, followed by acceptance and understanding of the changes in digital society, technology support, information-based management, digital vision, and ethics in the use of information technology, and the lowest level was promotion the use of technology in teaching and learning.

2. Guidelines for developing digital leadership of school administrators consisted of 7 aspects, where school administrators are required to 1) establish school visions in line with the changes in the digital age, 2) develop knowledge and skills in using technology

for planning and administration in schools based on information system databases, 3) encourage teachers to use digital technology in teaching and learning management and working systems through online applications or systems, 4) set permissions according to the levels and security systems for accessing information, 5) create working culture and atmosphere to ensure a comprehensive use of digital technology, 6) drive digital transformations, and 7) allocate sufficient budgets to support information technology in the digital age.

Keywords: The Guidelines development; Digital leadership; School administrators

1. บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีและบริบททางเศรษฐกิจและสังคมกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปสู่ยุคดิจิทัล และหลากหลายประเทศทั่วโลก เช่น สหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป ออสเตรเลีย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินเดีย ฯลฯ ต่างแข่งขันกันพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ประเทศไทยมีแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2563) ประเทศไทยมีแผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (พ.ศ. 2561-2565) ส่งเสริมธุรกิจที่มีพลวัตบนฐานของสังคมที่รู้จัก รู้เท่าทัน และกำลังคนที่สามารถปรับตัวและสร้างโอกาสจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล” ผ่าน 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ พัฒนากำลังคนสู่ยุคดิจิทัล ยกกระดับภาคเศรษฐกิจเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ ขับเคลื่อนชุมชนสู่สังคมดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนในระยะยาวหนึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องการปฏิรูปคือ การศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์ในการปฏิรูปสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ที่เน้นการสร้างสรรคและ

ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน กำหนดเป้าหมาย 4 ประการ ได้แก่ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ก้าวทันเวทีโลก สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียม พัฒนาทุนมนุษย์สู่ยุคดิจิทัล และปฏิรูปกระบวนการทำงานและการให้บริการของภาครัฐ (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2560, หน้า 5-11)

ด้านการศึกษายังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 เพราะการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่างๆ ทั่วโลก จึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของ

โลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 6-8) ผู้บริหารการศึกษาควรให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีทางการศึกษา เพราะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน สามารถช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Ratheeswari, 2018, pp. 45-47) และเทคโนโลยีในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาช่วยป้องกันไม่ให้ผู้ประเมินคุณค่าของเทคโนโลยีในการศึกษาต่ำเกินไป (Bybee & Loucks-Horsley, 2000, pp. 31-34) ดังนั้น ผู้นำยุคดิจิทัลควรปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีความรู้ทันเทคโนโลยี โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เป็นทั้งปัจจัยเอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในระดับต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอนในสถานศึกษา (สกวรัตน์ เมืองจันทร์ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์, 2565, หน้า 1284) จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาที่ต้องการประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักความทันสมัย สามารถเข้าถึงได้ง่าย ประหยัดทรัพยากรด้านการศึกษา แต่คุ้มค่าและสร้างความน่าสนใจให้แก่บุคลากรทางการศึกษา (อระญา ปะภาวะเต และบุญชม ศรีสะอาด, 2564, หน้า 191-200) และคุณสมบัติที่ผู้นำยุคดิจิทัลนำไปบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ คือ การมีภาวะผู้นำด้านดิจิทัล ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำดิจิทัล ด้านความสามารถทางดิจิทัล ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ดิจิทัล

และด้านการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาทางดิจิทัล (ภานุเดช แสงลุน และชยาภานต์ เรืองสุวรรณ, 2565, หน้า 175-184) รวมถึงการมีความรู้และทักษะดิจิทัล การจัดการดิจิทัล วัฒนธรรมดิจิทัล เครือข่ายความร่วมมือดิจิทัล การปรับตัวสู่ยุคดิจิทัล และกลยุทธ์เชิงดิจิทัล (จิราภรณ์ ปกรณ์, ทวีศิลป์ กลุณภาดล และสมบุรณ์ บุรศิริรักษ์, 2565, หน้า 396-410)

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ระบุว่า การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา มีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ในการตัดสินใจในเชิงบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการภายในกระทรวง การจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาผ่านระบบดิจิทัลมีความสะดวก รวดเร็ว คุ้มค่า เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกอุปกรณ์ “Anywhere, Anytime, Any Device” ตลอดจนสามารถเชื่อมโยง การทำงานของหน่วยงานภายในกระทรวง ตั้งแต่ส่วนกลางไปจนถึงสถานศึกษาภายใต้ฐานข้อมูลเดียวกัน โดยการบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงานผ่านระบบดิจิทัล ผู้บริหารและบุคลากรภายในกระทรวงสามารถเข้าถึง ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ได้อย่างรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน (real time) ทำให้สามารถวางแผน และตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และสามารถติดตามประเมินผลการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 1) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 (สพป.) ได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัลด้วยเช่นกัน ซึ่งมีโรงเรียน

ในสังกัดจำนวน 201 โรงเรียน ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานเชื่อมโยงและเข้าถึงได้อย่างชัดเจน และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ทุกหน่วยงานอย่างต่อเนื่องและชัดเจน แต่การติดต่อประสานงานระหว่าง สพป. กับสถานศึกษาในสังกัดโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications Technology: ICT) ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในบางพื้นที่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1, 2561, หน้า 46)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 สามารถติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาในสังกัดได้โดยการผ่านผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด เพื่อนำระบบ ICT เข้าไปใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นคนในพื้นที่และในฐานะผู้สอนระดับบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยพหุบัณฑิต จังหวัดหนองบัวลำภู ที่มีผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยการศึกษาสภาพภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันและพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ คาดหวัง

เป็นอย่างยิ่งว่าผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยผสมผสานวิธี (Mixed Methods) พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลได้จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 10 คน และนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารนำมาแสดงในรูปความถี่ และเลือกคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 ของความถี่ทั้งหมด มาเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของ

ผู้บริหารสถานศึกษามี 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ 3) ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน 4) ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล 6) ด้านการยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล และ 7) ด้านการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 2,094 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 166 คน และข้าราชการครู จำนวน 1,928 คน (กลุ่มสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1, 2565) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 330 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 26 คน และข้าราชการครู จำนวน 304 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) จากนั้นนำไปเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) แบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือการวิจัย ดังนี้ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปข้าราชการครูในสถานศึกษา ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ตอบแบบประเมินเป็น 3 ระดับ คือ +1 แน่ใจว่าสอดคล้อง 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง และ -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 จำนวน 49 ข้อของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับข้าราชการครูในสถานศึกษา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 30 ชุด มาตรวจให้คะแนนแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยหาจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient: α) ตามวิธีของคอนนาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 116-117) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนนาค (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544, หน้า 28) พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง และได้จัดทำแบบสอบถามในรูปแบบ Google Forms ส่งทางสื่อออนไลน์ เช่น Line Facebook จนได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบ 330 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ข้าราชการครูในสถานศึกษา โดยใช้วิธีประมวลผล

ทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลจากการสังเคราะห์คุณลักษณะของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ดำเนินการดังนี้ 1) ด้านเนื้อหา 7 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (2) ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ (3) ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน (4) ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล (6) การยอมรับ

และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล และ (7) ด้านการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี 2) เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 3) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้เชี่ยวชาญ คัดเลือกโดยวิธีเจาะจง จำนวน 9 คน โดยจำแนกการคัดเลือกดังนี้ ผู้มีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา หรือนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารและภาวะผู้นำทางการศึกษา หรือมีประสบการณ์ในการบริหารทางการศึกษาอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป มีผลงานเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับ และ 4) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

4. สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ศักยภาพภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา ต่อสภาพภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ในภาพรวม

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.19	0.36	มาก	5
2. ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ	4.43	0.51	มาก	4

ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
3. ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน	3.97	0.45	มาก	7
4. การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.04	0.49	มาก	6
5. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล	4.59	0.37	มากที่สุด	1
6. การยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล	4.51	0.42	มากที่สุด	2
7. การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี	4.50	0.55	มาก	3
รวม	4.34	0.33	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้าราชการครูในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.37) รองลงมาคือ การยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.42), การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.55) ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.51) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.36) การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.45)

2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จากภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 7 ด้าน พบว่า 1)

ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารต้องสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล 2) ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารต้องพัฒนาความรู้และทักษะการนำเทคโนโลยีมาวางแผนและบริหารงานในสถานศึกษา 3) ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาคือ ผู้บริหารต้องส่งเสริมและสนับสนุน ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การค้นคว้าหาข้อมูล ระบบธุรการชั้นเรียน ในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม 4) ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารต้องมีการกำหนดลัทธิตามระดับและระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งาน 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล แนวทางการ

พัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารต้องสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงาน ให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างทั่วถึง 6) ด้านการยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารต้องมีการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล และ 7) ด้านการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารต้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลอย่างเพียงพอ

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ตามความเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแผนการดำเนินงานในสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญมากที่สุดที่จะขับเคลื่อนการบริหารงานและนำพาสถานศึกษา ครู และนักเรียนให้สำเร็จ

ตามเป้าหมาย (กัญญาภัก จุฑาพลกุล และทัศนะ ศรีปีตตา, 2565, หน้า 271-284) ซึ่งสอดคล้องกับสภาวะรัตน์ เมืองจันทร์ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์ (2565, หน้า 1288) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งเป็น ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูงก็จะได้เปรียบในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับฐานะ บุญรอด และวสันต์ชัย กากแก้ว (2565, หน้า 1137-1150) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ส่งผลให้สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อการบริหารงานและจัดการเรียนการสอน มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และรู้จักนำความรู้ไปบูรณาการกับการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย มีดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทุกคนใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ จัดหางบประมาณมาซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์เทคโนโลยีให้เพียงพอ สร้างค่านิยมในการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และ

มีการประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีในการสอน (ณัฐธินิชา พรปทุมชัยกิจ, อุดมพันธ์ พิชญ์ประเสริฐ และพงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์, 2564, หน้า 50-64) ซึ่งสอดคล้องกับฐานะ บุญรอด และวสันต์ชัย กากแก้ว (2565, หน้า 1137-1150) ระบุว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และการบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษาไปพร้อมกัน ท่ามกลางเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้สิ่งใหม่ การนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นประจำจนเกิดเป็นวัฒนธรรม

1.2 ด้านการยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรสังคมดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรสังคมดิจิทัลมีความเสนอภาคทางดิจิทัล บรรยายภาคการเรียนรู้ในสถานที่ทำงาน ปัจจัยการเปิดตัว SharePoint ในฐานะเทคโนโลยีการแบ่งปันความรู้ที่ได้ การให้โอกาสในการศึกษาและการรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการแบบผสมผสาน และมีอิทธิพลต่อการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (Hart, 2014, pp. 152-157) ซึ่งสอดคล้องกับรัตนภรณ์ วัชรอติยาพล (2563, หน้า 1-13) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความเชื่อในเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความมั่นใจว่าเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เข้าใจหรือเห็นความสำคัญของเทคโนโลยี ยอมรับว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

1.3 ด้านการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการนำ

ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีมาพัฒนาและปรับแต่งสื่อการเรียนการสอนตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดีขึ้น ผู้สอนสามารถทำงานร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมให้การสนับสนุนและเวลามากมายผู้สอนจะสนุกกับความท้าทายในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง (Means, 1993, pp. 1-2) ซึ่งสอดคล้องกับธนภุต พรหมนนก (2560, หน้า 43-53) ระบุว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมีการสนับสนุนการจัดการ และการดำเนินการ มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งเสริมการใช้งานเทคโนโลยีในทุกด้าน รวมถึงส่งเสริมการพัฒนากระบวนการข้อมูลและระบบสารสนเทศ

1.4 ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจัดหลักสูตรร่วมกันผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน การสอนร่วมกันและผู้สอนหลายคน และการบูรณาการความเชี่ยวชาญจากภายนอก ความร่วมมือครั้งนี้จะยกระดับการเรียนรู้และเร่งรัดการพัฒนาผู้สอนและสถาบัน คาดการณ์ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นจากการจัดการและสถาบันการศึกษาระดับสูงโดยทั่วไปพยายามที่จะเพิ่มคุณค่าทางการศึกษาด้วยต้นทุนที่ต่ำ (Alavi, Yoo & Vogel, 1997, pp. 1310-1333) ซึ่งสอดคล้องกับฐานะ บุญรอด และวสันต์ชัย กากแก้ว (2565, หน้า 1137-1150) ระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษานำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารอย่างเป็นระบบ

นำไปสู่การนำเทคโนโลยี Big Data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่างๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครูผู้สอน ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูล งบประมาณที่จำเป็นมาวิเคราะห์ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เท่าทันกับการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัล มีระบบการนิเทศติดตามเพื่อชี้ให้เห็นจุดอ่อน จุดแข็ง จุดที่ควรส่งเสริมและพัฒนาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ สกาวรัตน์ เมืองจันทร์ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์ (2565, หน้า 1288) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้มีการจัดการการใช้เทคโนโลยีให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทของจริยธรรมสอดคล้องกับการเสนอแนะการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และกำหนดทิศทางที่ถูกต้องสำหรับการพัฒนาสังคมมนุษย์ เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ยังคงรวมเข้ากับกระบวนการศึกษาและกำลังกลายเป็นสิ่งสำคัญของระบบการศึกษามากขึ้นเรื่อยๆ (Hamiti, Reka & Baloghová, 2014, pp. 4411-4415) ซึ่งสอดคล้องกับธนกฤต พราหมณ์นก (2560, หน้า 43-53) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดนโยบายและข้อบังคับที่ชัดเจนในการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิในการเข้าถึง

ข้อมูล สร้างความเท่าเทียมและเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี และเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

1.7 ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนการสอน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการสอนและเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน ครูจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการสอนด้วยเทคโนโลยี แต่การเตรียมครูให้พร้อมใช้เทคโนโลยีเป็นงานที่ซับซ้อนอย่างเหมาะสมสำหรับนักการศึกษาที่เป็นครูให้เหตุผลว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้โดยครูจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิชาชีพว่ามุ่งเน้นไปที่ประเด็นด้านแนวคิดและการสอน การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในแง่ของ การเริ่มต้นอย่างเข้มข้นความช่วยเหลือและกิจกรรมการติดตามอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังศึกษาการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาของครูมาใช้ในเอกสารที่ต้องใช้เวลาอย่างน้อยสามถึงห้าปีเพื่อให้ครูมีความสามารถและมั่นใจในการสอนด้วยเทคโนโลยี (Drier et al., 2000, pp. 66-88) ซึ่งสอดคล้องกับธนกฤต พราหมณ์นก (2560, หน้า 43-53) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน มีนโยบายให้ครูใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสอนได้ส่งเสริมและสนับสนุนครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับรัตนภรณ์ วัชรอติยาพล (2563, หน้า 1-13) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีการ

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสอนออนไลน์ และการเรียนการสอนออนไลน์เสริมสร้างความรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ประกอบด้วย 7 ด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล คือ ผู้บริหารต้องสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับธีรพจน์ แบนเนียน และสายทิพย์ ยะฟู (2566, หน้า 73-86) ที่ระบุว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารต้องกำหนดวิสัยทัศน์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัล กำหนดกลยุทธ์และแผนงานอย่างชัดเจนเพื่อนำสู่การปฏิบัติ

2.2 การบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ คือ ผู้บริหารต้องพัฒนาความรู้และทักษะการนำเทคโนโลยีมาวางแผนและบริหารงานในสถานศึกษาโดยการสร้างฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ เพื่อให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เข้าถึงได้ง่ายและมีความหลากหลายน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับภคพร เลิกนอก (2563, หน้า 151-166) ที่ระบุว่า แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนางานบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัลมีการสร้างฐานข้อมูลระบบสารสนเทศในงานธุรการเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและชุมชนเครือข่ายออนไลน์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรเครือข่ายเพื่อให้ทุก

ภาคส่วนเข้าถึงข้อมูลในโรงเรียน กิจกรรมกระบวนการจัดการศึกษา

2.3 การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน คือ ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจนเป็นปกติในการจัดการเรียนการสอน และระบบการปฏิบัติงานที่ช่วยลดเวลา และค่าใช้จ่าย เพื่อความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ มีการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในสถานศึกษาผ่านแอปพลิเคชัน หรือระบบออนไลน์ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับณัฐวิภา อุดขุนนารี และอมรทิพย์ เจริญผล (2565, หน้า 103-116) ที่ระบุว่า แนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดนโยบายและกระตุ้นให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน

2.4 การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ผู้บริหารต้องมีการกำหนดสิทธิตามระดับและระบบรักษาความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งาน และปลูกฝังให้ครูและนักเรียนได้เห็นถึงประโยชน์และโทษในการใช้เทคโนโลยีที่ผิดกฎหมายและจริยธรรมอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับณัฐวิภา อุดขุนนารี และอมรทิพย์ เจริญผล (2565, หน้า 103-116) ที่ระบุว่า แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนควรปฏิบัติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีสร้างความตระหนักให้ครูและนักเรียนได้เห็นถึงประโยชน์และโทษของการใช้เทคโนโลยีที่ผิดกฎหมายและจริยธรรม

2.5 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล คือ ผู้บริหารต้องสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงาน ให้มีการใช้เทคโนโลยี

ดิจิทัลอย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับธีรพจน์ แบนเนียน และสายทิพย์ ยะฟู (2566, หน้า 73-86) ที่ระบุว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลในมหาวิทยาลัย

2.6 การยอมรับและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัลคือ ผู้บริหารต้องขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล โดยการยอมรับเทคโนโลยี เข้าใจการเปลี่ยนแปลงสังคมดิจิทัล และส่งเสริมให้ครูนำความรู้ด้านเทคโนโลยีไปบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสุกัญญา แซ่มซ้อย (2558, หน้า 216-224) ที่ระบุว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องรู้และเข้าใจบริบทของโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 นี้เป็นอย่างดี รวมทั้งต้องมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีเหล่านี้เข้าไปสู่ห้องเรียน และโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม โดยเริ่มจากการยอมรับเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ในระดับบุคคลของผู้บริหารและครู จากนั้นก็ส่งเสริมให้ครูบูรณาการความรู้ในศาสตร์การสอน เนื้อหา และเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และการนำเทคโนโลยีสู่การจัดการโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพด้วยภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี

2.7 การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีคือ ผู้บริหารต้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับภูวนิชา พรพทุมชัยกิจ, อุดมพันธุ์ พิษณุประเสริฐ และพงษ์ศักดิ์ ทองพันธ์ (2564,

หน้า 50-64) ที่ระบุว่า ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทุกคนใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ จัดหางบประมาณมาซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์เทคโนโลยีให้เพียงพอ สร้างค่านิยมในการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และมีการประเมินประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีในการสอน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะงานวิจัย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เรียนผ่านระบบออนไลน์ จัดทำสื่อการเรียนรู้และบทเรียนในรูปแบบออนไลน์ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำระบบธุรการชั้นเรียน ประมวลผลการเรียนและจัดการเรียนสอนรูปแบบดิจิทัล

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความตระหนักถึงประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมายในยุคดิจิทัล เข้าใจข้อมูลดิจิทัลต่างๆ นำไปใช้ในทางที่ถูกต้องเคารพสิทธิทางปัญญา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบัน สร้างความชัดเจนให้กับค่านิยมดิจิทัล มีการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ดิจิทัลสู่ผู้ปฏิบัติอย่างชัดเจน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตัดสินใจในการ

กำหนดทิศทางและกำหนดพันธกิจด้านดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนา

ผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยศึกษาจากผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาปัจจัยที่

ส่งผลต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

2.3 ควรศึกษาประสิทธิภาพของ

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

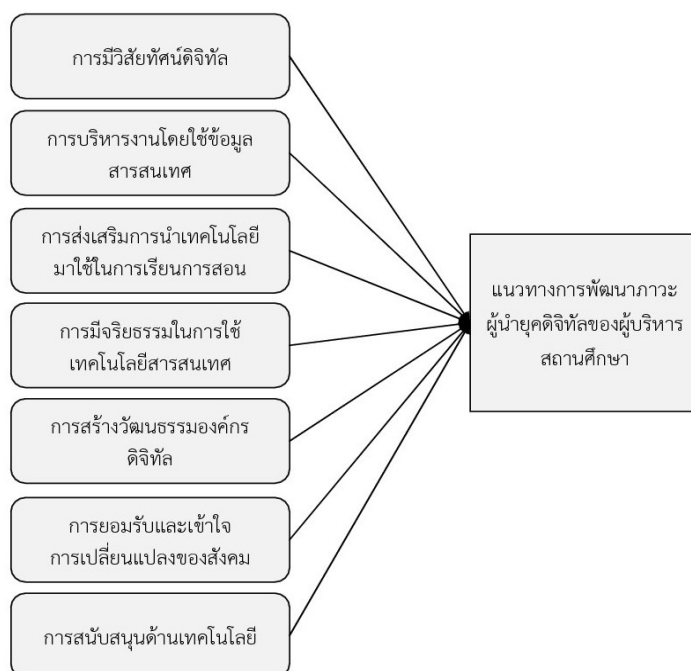
2.4 ควรศึกษารูปแบบพัฒนาภาวะ

ผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ต่อไป

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสานวิธี คือการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาจากข้าราชการครูในสถานศึกษา และวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและภาวะผู้นำทางการศึกษา พบว่าองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถสร้างเป็นโมเดลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา รายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563-2565. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. (2565). ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/nb1.go.th/aocnb1/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%81?authuser=1>
- กัญญาภัก จุฑพลกุล และทัศนะ ศรีปัดตา. (2565). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(10), 271-284.
- จิราภรณ์ ปกรณ์, ทวีศิลป์ กุลนาค และสมบุรณ์ บุรีศิริรักษ์. (2565). รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(48), 396-410.
- ฐานะ บุญรอด และวสันต์ชัย กากแก้ว. (2565). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 1137-1150.
- ณัฐธินา พรพทุมชัยกิจ, อุดมพันธุ์ พิษณุประเสริฐ และพงษ์ศักดิ์ ทองพินซัง. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 15(2), 50-64.
- ณัฐวิภา อุดมุนาริ และอมรทิพย์ เจริญผล. (2565). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(2), 103-116.
- ธนกฤต พรหมนันท. (2560). การศึกษาองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*, 17(1), 43-53.
- ธีรพจน์ แบนเนียน และสายทิพย์ ยะฟู. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 6(2), 73-86.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุริยาสาสน.
- ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 7(2), 151-166.

- ภานุเดช แสงลุน และชยาภานต์ เรืองสุวรรณ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*, 11(41), 175-184.
- รัตนารณ วัชรอติยาพล. (2563). ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 5(1), 1-13.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สการวัฒน์ เมืองจันทร์ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์. (2565). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4 Graduate School Conference 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล*, 31 สิงหาคม 2565, (หน้า 1283-1289). สมุทรสงคราม: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาวิทยาเขตสมุทรสงคราม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. (2561). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565)*. หนองบัวลำภู: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1.
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. (2560). *แผนแม่บทการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. 2561-2565*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล.
- _____. (2563). *Thailand Digital Government 2021 (DG2021)*. เข้าถึงได้จาก <https://www.dga.or.th/document-sharing/dg2021/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟิก.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2558). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21. *Journal of Education Naresuan University*, 17(4), 216-224.
- ออรญา ปะภาวะเต และบุญชม ศรีสะอาด. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. *วารสารพัฒนาการเรียนรู้ยุคใหม่*, 6(4), 191-200.
- Alavi, M., Yoo, Y. & Vogel, D. R. (1997). Using information technology to add value to management education. *Academy of management Journal*, 40(6), 1310-1333.
- Bybee, R. W. and Loucks-Horsley, S. (2000). Advancing technology education: The role of professional development. *The Technology Teacher*, 60(2), 31-34.

- Drier, H. S., et al. (2000). Promoting appropriate uses of technology in mathematics teacher preparation. *Contemporary issues in technology and teacher education*, 1(1), 66-88.
- Hamiti, M., Reka, B. & Baloghová, A. (2014). Ethical use of information technology in high education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116, 4411-4415.
- Hart, J. A. (2014). *How digital equity and workplace learning influence acceptance of a knowledge sharing technology in the higher education workplace*. U.S.A.: University of Illinois at Urbana-Champaign.
- Means, B. (1993). *Using technology to support education reform*. U.S.A.: U.S. Government Printing office.
- Ratheeswari, K. (2018). Information communication technology in education. *Journal of Applied and Advanced research*, 3(1), 45-47.

